

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ПЛЕМІННОГО МОЛОДНЯКУ КОНЕЙ РИСИСТОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

КУКЛА О. Л.

УДК 338.512:636.1.083

Кукла О. Л. Особливості формування собівартості вирощування племінного молодняку коней рисистого призначення

У статті розкрито особливості формування собівартості вирощування племінного молодняку коней рисистого призначення. Визначено загальні річні витрати на одну голову, їх структуру. Собівартість утримання однієї голови рисистих жеребчиків віком 0,5 – 1,5 роки повинна складати 15,65 грн у день. Собівартість утримання однієї голови рисистих маток віком 0,5 – 1,5 роки повинна складати 14,82 грн у день. Річні витрати на вирощування рисистого молодняку 1,5 – 3,0 роки складають 12678,3 грн у рік, або 34,71 грн у день.

Ключові слова: рисисте племінне конярство, собівартість, структура витрат.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 8.

Кукла Олег Леонтьович – кандидат економічних наук, старший науковий співробітник, лабораторія економіки та організації виробництва продуктів тваринництва, Інститут тваринництва НААН України (вул. 7-ї Гвардійської армії, 3, смт. Кулиничі, Харківський р-н, Харківська обл., 62404, Україна)
E-mail: olegkukla@ya.ru

УДК 338.512:636.1.083

UDC 338.512:636.1.083

Кукла О. Л. Особенности формирования себестоимости выращивания племенного молодняка лошадей рисистого назначения

В статье раскрыты особенности формирования себестоимости выращивания племенного молодняка лошадей рисистого назначения. Определены общие годовые расходы на одну голову, их структура. Себестоимость содержания одной головы рисистых жеребчиков возрастом 0,5 – 1,5 года должна составлять 15,65 грн в день. Себестоимость содержания одной головы рисистых маток возрастом 0,5 – 1,5 года должна составлять 14,82 грн в день. Годовые расходы на выращивание рисистого молодняка 1,5 – 3,0 года составляют 12678,30 грн в год, или 34,71 грн в день.

Ключевые слова: рисистое племенное коневодство, себестоимость, структура затрат.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Библ.:** 8.

Кукла Олег Леонтьевич – кандидат экономических наук, старший научный сотрудник, лаборатория экономики и организации производства продуктов животноводства, Институт животноводства НААН Украины (ул. 7-ой Гвардейской армии, 3, пгт. Кулиничі, Харьковський р-н, Харьковская обл., 62404, Украина)
E-mail: olegkukla@ya.ru

Kukla O. L. Cost Forming in Trotting Horse Breeding

The features of forming of prime price of growing of pedigree sapling of horse of the trotting setting are exposed in the article. General annual charges on one head, their structure were presented. The prime price of maintenance of one head of trotting stallions must make age of 0,5 – 1,5 year 15,65 UAH in a day. The prime price of maintenance of one head of trotting mare horse by age of 0,5 – 1,5 year owes is 14,82 UAH in a day. Annual charges on growing of trotting sapling of 1,5 – 3,0 year are made by 12678,3 UAH on a year, or 34,71 UAH in a day.

Key words: trotting horse breeding, cost, cost structure.

Pic.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 8.

Kukla Oleg L. – Candidate of Sciences (Economics), Senior Research Fellow, Laboratory of Economics and Livestock Products, Institute of Animal Science NAAN of Ukraine (vul. 7-yi Gvardiyskoyi armiyi, 3, Kharkov area, Kharkov region, village Kulynychi, 62404, Ukraine)
E-mail: olegkukla@ya.ru

Безсистемне реформування агропромислового комплексу України стало однією з основних причин різкого скорочення поголів'я всіх видів худоби. Знизилися показники відтворення поголів'я, продуктивність тварин. Усі ці негативні процеси не обійшли і галузь конярства. Реалізація коней всіх напрямів продуктивності різко знизилася, збитковість виробництва стала звичайним явищем.

У кризовому стані опинилось і племінне конярство. Спрямована на його відновлення державна підтримка в останні роки була занадто обмеженою і не дала очікуваного ефекту.

Кінні заводи, в яких зосереджено найбільш цінний генофонд племінних коней, несуть великі збитки від ведення галузі конярства. Поголів'я коней щорічно зменшується, а деякі породи зовсім зникають.

З рис. 1 видно, що поголів'я племінних коней рисистого призначення протягом останніх 5 років скоротилось майже на 28% (російська рисиста порода) і 21% (орловська рисиста порода). Якщо на початок 2007 р. орловських племінних коней було 1156 голови, то у 2011 р.

їх налічувалось всього 911 голови. Поголів'я племінних коней російської рисистої породи за цей період зменшилось на 365 голів [1 – 5].

Головними причинами такої негативної тенденції є різке зниження попиту на племінну продукцію конярства, висока собівартість вирощування молодняку коней.

Результати попередніх досліджень свідчать про те, що інтенсивне і ефективне ведення галузі племінного конярства забезпечується за рахунок чіткого ведення обліку витрат. Вірне визначення собівартості вирощування коней передбачає ефективне і раціональне використання усіх матеріально-трудових ресурсів і здійснюється для визначення найбільш ефективних організаційно-технологічних і економічних заходів, спрямованих на розвиток і вдосконалення виробництва галузі конярства [6 – 7].

Практика калькуляції собівартості продукції конярства, що склалася, приводить до усереднювання не тільки собівартості молодняку одного віку, але і різних вікових груп, що є не вірним. Крім того, закріплений методичними рекомендаціями з планування, обліку і калькуляції собівартості продукції (робіт, послуг) у сіль-

ському господарстві, порядок калькуляції собівартості продукції племінного конярства один раз наприкінці року методом повного поглинання витрат – жодним чином не дозволяє відстежувати коливання собівартості по різних вікових періодах і співставляти їх з коливаннями цін на молодняк різного віку в різні проміжки часу. У свою чергу, усе це призводить до визначення необ'єктивної реалізаційної ціни продукції конярства.

Загальні витрати на одну голову коней розподіляються на: «Оплату праці» з нарахуваннями; «Корми» – у цій статті відбиті витрати на корми власного виробництва і покупки; «Амортизація» – сюди включені витрати, пов'язані з амортизацією основних засобів. До «Загальновиробничих витрат» відносять витрати на оплату праці, відрахування на соціальні потреби працівників апарату управління в конярських підрозді-

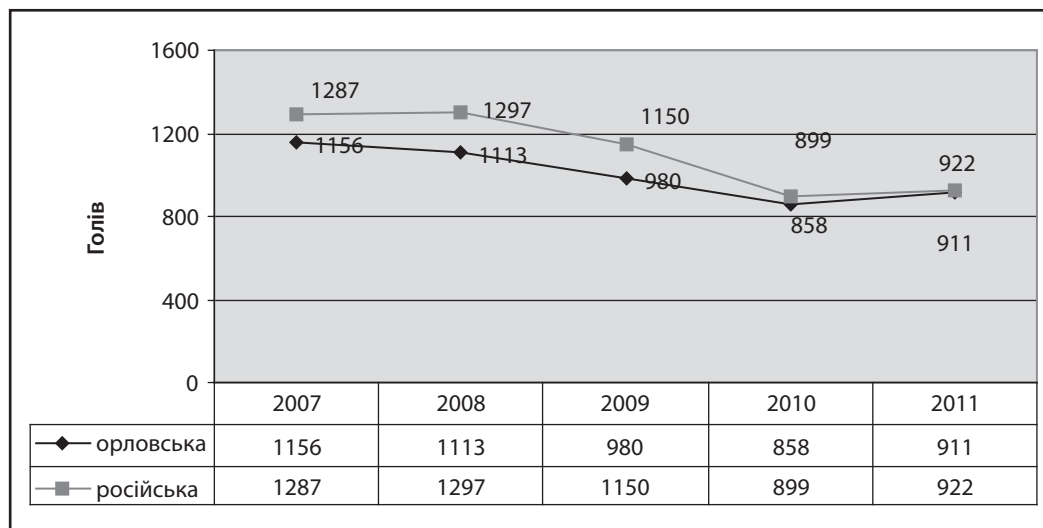

Рис. 1. Поголов'я племінних коней рисистого призначення в Україні

Джерело: розраховано за даними [1 – 5].

Обґрунтування методичних основ щодо формування механізму собівартості при вирощуванні рисистих порід коней за різними віковими періодами дасть можливість удосконалити систему обліку витрат, обґрунтувати мінімальні підтримуючі ціни на племінну продукцію конярства.

Проведення досліджень і розробок виконувалось статистико-економічним методом, шляхом узагальнення нормативних, довідкових і літературних джерел і державних статистичних даних звітності, власних результатів досліджень лабораторії економіки Інституту тваринництва НААН України, прийомами порівняльного та статистичного аналізу, з використанням економіко-математичного методу з вирішенням задач на ПК.

Для виконання поставленої цілі нами встановлюються в натуральному і грошовому виразі виробничі витрати по діючих на даний час цінах, затрати праці. Розробляється і складається економіко-математична модель для рішення задачі на ПК. Проводиться вирішення задачі по визначенню собівартості та структури витрат вирощування, утримання, тренінгу та випробування молодняку коней рисистого призначення за різними віковими періодами.

Залежно від різних вікових періодів визначаються сукупні грошові виробничі витрати на 1 голову, їх розподіл на основну, супутню та побічну продукцію, собівартість вирощування однієї голови коней за такими елементами витрат: оплата праці, корми, амортизація, поточний ремонт, інші матеріальні витрати. Визначається собівартість утримання 1 кормо-дня.

ла; витрати на утримання і ремонт основних засобів загальногалузевого призначення; витрати на заходи щодо охорони праці й техніки безпеки; витрати на транспортне обслуговування робіт (доставка працівників до місця безпосередньої роботи); інші витрати, пов'язані з організацією і управлінням виробництвом у галузі конярства господарства. До статті «Поточний ремонт» віднесено витрати, пов'язані з ремонтом приміщень, де знаходяться коні, кінської збруї. У статтю «Роботи та послуги» входять послуги сторонніх організацій (автоперевезення і т. ін.) У статті «Пальне та мастила» показано собівартість використовуваних паливно-мастильних матеріалів. До статті «Засоби захисту тварин» віднесено витрати, пов'язані з ветеринарним обслуговуванням коней (щеплення від пневмонії) інші ветеринарні витрати. До «Інших матеріальних витрат» відносяться вода, підстилка та інші [8].

Витрати розподіляли від 0,5 до 1,5 років окремо на жеребчиків і маток і на молодняк 1,5 – 3,0 роки. Розрахунки показали, що собівартість вирощування однієї голови жеребчиків віком 0,5 – 1,5 роки складає 5716,3 грн у рік, або 15,65 грн у день, тоді як собівартість вирощування маток цього ж віку майже на 5,3% менше і складає 5413,5 грн у рік, або 14,82 грн у день (табл. 1).

Структура собівартості вирощування рисистих жеребчиків віком 0,5 – 1,5 роки має такий вигляд: корми – 41,4%, оплата праці з нарахуваннями – 37,9%, амортизація – 6,9%, загальновиробничі – 5,6%, поточний ремонт – 2,7%, частка інших матеріальних витрат у структурі не перевищує 2,1%. Структура собівартості

вищого вартості рисистих маток віком 0,5 – 1,5 роки має такий вид: оплата праці з нарахуваннями – 40,0%, корми – 38,2%, амортизація – 7,2%, загальновиробничі – 5,9%, поточний ремонт – 2,9%, частка інших матеріальних витрат в структурі не перевищує 2,2%. У структурі собівартості на вирощування, утримання, тренінг і випробування однієї голови рисистого молодняка 1,5 – 3 роки на оплату праці з нарахуваннями приходиться – 54,7%, на корми – 29,4%, на загальновиробничі – 8,0%, на амортизацію – 3,1%, на поточний ремонт – 1,2%, частка інших матеріальних витрат в структурі не перевищує 1,5%. Собівартість утримання молодняка 1,5 – 3,0 роки складає 12678,3 грн, або вартість одного кормо-дня повинна складати 34,71 грн.

ходиться 29,4 – 41,4%, на оплату праці з нарахуваннями 37,9 – 54,7%, загальновиробничі 5,6 – 8,0%, амортизація 3,1 – 7,2%. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Міністерство аграрної політики України. Державний науково-виробничий концерн «Селекція». Державний племінний реєстр. 2006 рік. – Київ, 2007.

2. Міністерство аграрної політики України. Державний науково-виробничий концерн «Селекція». Державний племінний реєстр. 2007 рік. – Київ, 2008.

3. Міністерство аграрної політики України. Державний науково-виробничий концерн «Селекція». Державний племінний реєстр. 2008 рік. – Київ, 2009.

Таблиця 1

Собівартість вирощування племінного молодняка рисистих порід коней (на голову в рік)

Показник	Молодняк					
	жеребчики, 0,5 – 1,5 роки	структура, %	матки 0,5 – 1,5 роки	структура, %	1,5 – 3 роки	структура, %
Витрати всього, грн	5833	100	5524	100	12937	100
у т. ч.:						
оплата праці	1620	27,8	1620	29,3	5184	40,1
нарахування на оплату праці	591	10,1	591	10,7	1892	14,6
корми	2417	41,4	2108	38,2	3804	29,4
засоби захисту тварин	40	0,7	40	0,7	40	0,3
пальне та мастила	120	2,1	120	2,2	144	1,1
амортизація	400	6,9	400	7,2	400	3,1
поточний ремонт	160	2,7	160	2,9	160	1,2
роботи та послуги	86	1,5	86	1,5	86	0,6
інші матеріальні	75	1,3	75	1,4	191	1,5
загальновиробничі	324	5,6	324	5,9	1036	8,0
Собівартість вирощування 1 голови, грн	5833	100	5524	100	12937	100
у т. ч.:						
на вирощування 1 голови	5716,3	98	5413,5	98	12678,3	98
на гній	116,7	2	110,5	2	258,7	2
Собівартість 1 кормо-дня, грн	15,65	x	14,82	x	34,71	x

Джерело: власні розрахунки.

ВИСНОВКИ

1. Поголов'я племінних коней рисистого призначення за останні 5 років скоротилось на 21 – 28%.

2. Собівартість утримання однієї голови рисистих жеребчиків віком 0,5 – 1,5 роки повинна складати 15,65 грн у день.

3. Собівартість утримання однієї голови рисистих маток віком 0,5 – 1,5 роки повинна складати 14,82 грн у день.

4. Річні витрати на вирощування, утримання, тренінг та випробування однієї голови рисистого молодняка, яка знаходиться у індивідуальному заводському тренінгу (1,5 – 3,0 роки), складають 12678,3 грн у рік, або 34,71 грн у день.

5. У структурі собівартості вирощування племінного молодняка рисистого призначення на корми при-

4. Міністерство аграрної політики України. Державний науково-виробничий концерн «Селекція». Державний племінний реєстр. 2009 рік. – Київ, 2010.

5. Міністерство аграрної політики України. Державний науково-виробничий концерн «Селекція». Державний племінний реєстр. 2010 рік. – Київ, 2011.

6. Кукла О. Л. Нормативна собівартість утримання коней / О. Л. Кукла / Харків : Інститут тваринництва УААН. – 2008. – Вип. 98. – С. 157 – 160.

7. Кукла О. Л. Ефективність галузі конярства в кінних заводах України : автореферат дис. на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: 08.00.04 / Кукла Олег Леонтійович. – Х., 2011. – 20 с.

8. Кукла О. Л. Ефективність галузі конярства в кінних заводах України : дис. на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: 08.00.04 / Кукла Олег Леонтійович. – Х., 2011. – 242 с.